

مرکز تحقیقات توسعه اجتماعی
و ارتقاء سلامت

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

مدل پیشنهادی کنترل بیماری کووید ۱۹ در ایران (با توجه به پیک پنجم)

تهیه و تدوین:

علی الماسی، استاد مهندسی بهداشت محیط دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

مهدی خزلی، دکترای تخصصی آموزش و ارتقاء سلامت

نادر رجبی گیلان، کارشناس ارشد پژوهش اجتماعی

مرداد ۱۴۰۰

سیمای بیماری کووید ۱۹ به مرحله ای رسیده است که پس از فراز و نشیب های مکرر وارد مرحله بحرانی شده است. متعاقب ارائه مطالب، وینار های کشوری که اغلب حائز نکته نظرات کار شناسی برای نیل به برنامه ای جامع و مؤثر که با اولویت نگاه و برنامه بیماری محور به جای رویکرد بیمار و درمان محور، با احصاء مراحل هفتگانه کنترل و پیشگیری بیماری می باشد. این مراحل عبارتند از: ۱- تشخیص ۲- اعلام ۳- جداسازی بیماران و انجام اقدامات مراقبتی ۴- زیر نظر گرفتن تماس گیرندگان(قرنطینه) ۵- اقدامات بهداشت محیطی نظیر گند زدایی محیط و اشیاء آلوده بیماران ۶- آموزش عمومی متناسب با قطع انتقال عامل بیماری ۷- واکسیناسیون اگر مقدور باشد که توجه و تمرکز بر این مراحل منجر به طراحی و ترسیم مدلی گردیده است که در قالب برنامه ای عملیاتی با بسیج عمومی ارائه می گردد. در این مدل مفهوم اصلی کنترل بیماری است. این رویکرد یک رویکرد بیماری محور است که تاکید آن بر پیشگیری از ابتلاء افراد جدید در جامعه است. در حال حاضر شواهد نشان می دهند که رویکرد غالب در ورای کنترل و پیشگیری بیماری بهداشت ایران، رویکرد بیمار محور است که مبتنی بر درمان بیماران و بستری موارد شدید بیماری است و عملاً تعداد زیادی از بیماران شناسایی شده، پس از دریافت درمان سرپایی رها شده و در جامعه به راحتی باعث انتشار ویروس و ابتلای افراد جدید در جامعه بویژه در اعضای خانواده، همکاران، همسالان، و سایر تماس گیرندگان می شوند.

اگر چه هسته اصلی مدل پیشنهادی ما، با تشخیص بیمار آغاز می شود اما پروسه اصلی بیمار یابی و مراقبت پس از این نقطه است. پس از تشخیص بیمار، طبق روال روتین بیماری به مراجع اعلام می شود و لازم است در اولین زمان ممکن مراحل جداسازی بیماران تازه تشخیص داده شده، اعمال قرنطینه

خانگی برای تماس گیرندگان (حداقل حلقه اولیه تماس گیرندگان) و اقدامات بهداشت محیطی برای ضدعفونی کردن محل سکونت یا کار فرد مبتلا باید انجام شود. در مرحله بعد که یک اقدام اکیدا توصیه شده سازمان جهانی بهداشت است، آموزش اصولی به فرد بیمار، تماس گیرندگان، آموزش به مسئولین یا کارفرمایان و آموزش به عموم جامعه (که یک فرایند مداوم اما تغییر یابنده است) باید اعمال شود. تغییر در محتوای مطالب، کانالهای ارائه آموزش و آموزش دهندگان ضروری است.

فرایند موازی آموزش که در شرایط حاضر یعنی پیک پنجم بیماری در ایران و استان ضرورت دارد اعمال محدودیتهای سختگیرانه و قانونی جهت قطع زنجیره انتقال در جامعه است. این اقدامات و محدودیتهای شامل تعطیلی کامل یا کاهش ساعات کار ادارات، بازنگری در دسته بندی گروههای شغلی و مشاغل، جلوگیری موقت (حداقل دو هفته ای) از فعالیت اماکن غیر ضروری اقتصادی-اجتماعی نظیر سینماها، استخرها، باشگاههای ورزشی، قهوه خانه ها، کلاسهای آموزشی و ... است.

واکسیناسیون گسترده عمومی با بالاترین سرعت، استفاده از تمام توان و ظرفیت وزارت بهداشت، هلال احمر و بسیج با استفاده از انواع واکسنهای مورد تایید سازمان جهانی بهداشت یا واکسن تولید داخل مهم ترین اقدام در شرایط بحرانی فعلی است.

مرکز تحقیقات توسعه اجتماعی و ارتقاء سلامت دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه ۲۱ مرداد ماه ۱۴۰۰

